

TROJNI POGLED NA SADAŠNJOST I BUDUĆNOST

IZJAVA PREDSEDNIKA SICG, PREDSEDNIKA RH I PREDSEDAVAJUĆEG PREDSEDNIŠTVA BiH

NASTAVLJAJUĆI praksu ustanovljenu prisustvovanjem predsjednika Republike Hrvatske i predsjedavajućeg Predsjedništva BiH na IX sastanku Igmanske inicijative, održanom u septembru 2004. godine u Zagrebu, mi – predsjednici Srbije i Crne Gore i Republike Hrvatske i predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine - učestvovali smo na X sastanku Igmanske inicijative, održanom u Beogradu, 27. juna 2005.

POZDRAVLJAJUĆI i ovom prilikom ulogu i angažovanost nevladinih organizacija, poput Igmanske inicijative, u podsticanju i motivisanju organa i institucija triju država na nastavljanju politike normalizovanja odnosa između zemalja tzv. Dejtonskog trougla, kako bi obnavljanje povjerenja i uzajamnog razumijevanja postalo osnovom izgradnje stabilnosti, mira i bezbjednosti u ovom ključnom segmentu jugoistočne Evrope,

POTVRĐUJUĆI svoju odlučnost da i ličnim angažmanom doprinesu stvaranju klime povjerenja i dobrosusjedstva, te tako pomognu ukupnom stabilizovanju prilika na području bivše Jugoslavije,

IZRAŽAVAJUĆI uvjerenje da nema alternative punom obnavljanju dobrosusjedskih odnosa, regionalnoj saradnji zasnovanoj na punoj ravnopravnosti i načelu zadovoljavanja uzajamnih interesa, te učlanjenju u Evropsku uniju kao krajnjem cilju kojemu teže sve tri zemlje,

NAKON ŠTO su u atmosferi otvorenosti razmotili trenutno stanje međusobnih odnosa triju zemalja, te pozitivno ocijenili napore Igmanske inicijative da doprinos širenju mreže bilateralnih ugovora između njih, predsjednici SiCG i RH, kao i predsjedavajući Predsjedništva BiH

izjavljuju da su saglasni u sljedećem:

- 1) Otkako su završeni ratovi na području bivše Jugoslavije, u odnosima između SiCG i RH, RH i BiH, kao i SiCG i BiH, ostvaren je značajan napredak, tako da je normalizacija u tzv. Daytonskom trouglu danas zahvatila, odnosno zahvata praktično sve sfere života,
- 2) kako sve tri zemlje imaju isti dugoročni cilj, naime uključivanje u Evropsku uniju, nužno je da se, u cilju daljeg napretka u normalizovanju uzajamnih odnosa, što je jedan od ključnih preduslova ulaska u evropske integracije, uklone i posljednje hipoteke ratova u kojima se raspala bivša Jugoslavija,
- 3) objektivan odnos prema prošlosti, kako onoj nedavnoj, tako i onoj iz vremena Drugog svjetskog rata, te prenošenje istine o prošlim događajima na mlade generacije, jedan je od ključnih preduslova da naše države prestanu da budu taoci prošlosti i da se, neopterećene istorijskim mitovima i težnjama revizionista istorije, okrenu budućnosti,
- 4) valja nastaviti saradnju država i državnih institucija s nevladinim sektorom, osobito na području uspostavljanja i jačanja vladavine prava, reforme pravosuđa, modernizovanja javne uprave, pri čemu je potrebno odati posebno priznanje nevladinim organizacijama koje su se do sada ne jednom dokazale kao dragocjeni predvodnici, osobito u politici mira i stabilnosti, te suočavanja s prošlošću sa svrhom otvaranja vrata budućnosti,
- 5) ubrzati i ohrabriti povratak svih izbjeglih i prognanih koji to žele, u čemu bi sve tri države trebale pružati jednaku pomoć i podršku na svim nivoima, uz stvaranje uslova ne samo za povratak, nego i za ostanak, što podrazumijeva privredni oporavak i razvoj krajeva u koje se prognani i izbjegli vraćaju, a pri čemu je dragocjena dosadašnja, ali i buduća pomoć međunarodne zajednice,
- 6) djelotvorna afirmacija ideje da su nacionalne manjine i nacionalne zajednice integralni deo društva i države u kojoj žive, da obogaćuju materijalnu i duhovnu kulturu zemlje i da su najbolji mostovi međusobnih komunikacija i produbljivanja prijateljstva i saradnje između građana i država u tzv.

Daytonskom trouglu, kao i dosljedna realizacija međudržavnih sporazuma o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, u skladu sa najboljim tradicijama i međunarodnim ugovorima, doprineće političkoj i društvenoj stabilnosti svake države i konsolidovati pretpostavke evropske budućnosti cele regije,

- 7) puna i bezrezervna saradnja s Haškim sudom ne samo u slučajevima optuženih koji se svojom voljom stavljaju na raspolaganje Sudu, nego i onih koji u bekstvu traže spas od pravde, nezaobilazna je stepenica prema potpunoj eliminaciji teorije o kolektivnoj krivici i odgovornosti, te preduslov individualizovanja krivice za zločine koji su u nedavnim ratovima počinjeni na sve tri strane; nužno je kako u sudjenjima za ratne zločine koja se vode pred domaćim sudovima, tako i onim koja će biti preuzeta od Haškog suda, osigurati sve preduslove poštenog i pravednog sudjenja, uključujući i iskaze svjedoka iz drugih država, kao i njihovu zaštitu,
- 8) režim bezviznog prelaska granica treba trajno institucionalizovati, kako bi se i na taj način pomoglo da obnavljanje odnosa ne ostane ograničeno samo na predstavnike država i privrednih subjekata, nego da preraste u jednu od bitnih komponenti obnovljene mreže veza i kontakata u odnosima triju zemalja,
- 9) saobraćajne veze između RH, SiCG i BiH treba obnavljati i izgrađivati, i to u drumskom, željezničkom i vazdušnom saobraćaju, što će nesumnjivo doprinijeti boljem protoku ljudi i dobara, ne samo između triju zemalja, nego i između tih zemalja i Evrope, odnosno svijeta,
- 10) sva sporna pitanja, uključujući granične probleme, treba rješavati razgovorima i pregovorima u duhu dobrosusjedstva, pa i privremenim rješenjima kao koraku ka trajnim, a kako bi se olakšao život građanima uz granice; u tome treba polaziti od potrebe čuvanja interesa sopstvene sredine i sopstvenih građana, ali i od zajedničkih interesa kako u sklopu bilateralne, tako i regionalne politike, a uzimajući u obzir i činjenicu da je uspješna saradnja triju zemalja svojevrsni model odnosa u Evropskoj uniji u koju se one žele uključiti, te da moramo graditi Evropu u regionu ako želimo region pretvoriti u dio ujedinjene Evrope,
- 11) mentalne, kulturne, istorijske, privredne i sve druge barijere koje bi mogle ometati uspješnu normalizaciju unutar tzv. Daytonskog trougla valja razgrađivati i uklanjati strpljivim radom, uz dobru volju svih triju strana, te u saradnji i uz pomoć međunarodne zajednice, uvijek kada je ta pomoć dostupna i potrebna,
- 12) sve su tri strane odgovorne za preduzimanje nužnih koraka i mjera kako bi se postupno prevladali i uklonili mržnja i nepovjerenje proizašli iz nedavnih ratova i na taj način olakšali svi procesi individualnih i grupnih kontakata između građana triju zemalja.

Predsjednici SiCG i RH, kao i Predsjedništvo BiH, namjeravaju nastaviti praksu periodičnog prisustvovanja sastancima Igmanske inicijative, te pozivaju Igmansku inicijativu da nastavi sa svojim aktivnostima usmjerenim na stvaranje prilika u kojima će se naša regija definitivno otrgnuti od prošlosti, riješiti istorijskih hipoteka, te prihvatanjem evropskih standarda stvoriti uslove za ulazak triju zemalja, u skladu s individualnim postignućima i uspjesima, u Evropsku uniju.

Predsjednik SiCG

Predsjednik RH

Predsjedavajući Predsjedništva
BiH

U Beogradu, 27. juna 2005.

Ova je izjava sačinjena u tri primjerka, na srpskom, hrvatskom i bosanskom jeziku, s tim da svaka verzija ima snagu izvornika.